

ข่าวเด่นประจำเดือนจากกลุ่มประเทศนอร์ดิก (Monthly News from Nordics)

รวบรวมโดย สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโคเปนเฮเกน

เดือน พฤษภาคม 2569

ตลาดศิลปะสวีเดนโตอย่างยั่งยืน ท่ามกลางความผันผวนของตลาดโลก

บริษัทสื่อออนไลน์ Observer Media ได้รายงานข่าวการวิเคราะห์ตลาดศิลปะสวีเดนว่า เป็นหนึ่งในตลาดศิลปะที่มีเสถียรภาพมากที่สุดแห่งหนึ่งในกลุ่มประเทศนอร์ดิก และกำลังได้รับการจับตามอง แม้ในช่วงที่ตลาดศิลปะโลกที่เผชิญความผันผวนจากภาวะเศรษฐกิจ และต้นทุนที่เพิ่มขึ้น โดยปัจจัยสำคัญของการเติบโตไม่ได้เกิดจากกระแสการลงทุนเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการสร้างระบบนิเวศทางศิลปะที่เชื่อมโยงกันอย่างแข็งแกร่งระหว่างศิลปิน แกลเลอรี นักสะสม และสถาบันด้านศิลปะ ซึ่งช่วยสนับสนุนกันอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

กรุงสตอกโฮล์มถือเป็นอีกหนึ่งศูนย์กลางสำคัญของวงการศิลปะร่วมสมัยกลุ่มประเทศนอร์ดิก โดยเฉพาะย่าน Södermalm ซึ่งสะท้อนภาพลักษณ์ของเมืองสร้างสรรค์และวัฒนธรรมคนรุ่นใหม่ ภายในย่านดังกล่าวมีแกลเลอรีอิสระ และพื้นที่ทางศิลปะจำนวนมาก เช่น Market Art Fair ซึ่งกลายเป็นงานแสดงศิลปะร่วมสมัยที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของกลุ่มประเทศนอร์ดิก นับตั้งแต่ก่อตั้งในปี 2549 งานดังกล่าวทำหน้าที่เป็นทั้งเวทีเชิงพาณิชย์ และพื้นที่เชื่อมโยงเครือข่ายศิลปิน และนักสะสมจากสวีเดน เดนมาร์ก นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ รวมถึงต่างประเทศ

จุดแข็งสำคัญของตลาดศิลปะสวีเดน คือ ขนาดที่เล็กแต่เชื่อมโยงกันแน่นแฟ้น แกลเลอรีต่างๆ รู้จักและร่วมมือกัน นักสะสมมีแนวคิดการซื้อเพื่อคุณค่าทางวัฒนธรรมมากกว่าการเก็งกำไรระยะสั้น ขณะที่สถาบันศิลปะและภาครัฐยังมีบทบาทสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ผู้จัดงานหลายรายชี้ว่า นักสะสมชาวสวีเดนมองการซื้อศิลปะเป็นการลงทุนทางอารมณ์และความรู้มากกว่าการลงทุนทางการเงิน ส่งผลให้ตลาดมีเสถียรภาพมากกว่าหลายประเทศที่พึ่งพาการเก็งกำไรจากนักลงทุนระดับบนเพียงกลุ่มเดียว

อีกปัจจัยสำคัญคือความเปิดกว้างและความเป็นสากลของวงการศิลปะนอร์ดิก ในช่วงที่ผ่านมา Stockholm Art Week และ Market Art Fair เริ่มเปิดรับแกลเลอรีและศิลปินนานาชาติมากขึ้น เพื่อตอบรับลักษณะ global art scene ของโลกปัจจุบัน ขณะเดียวกัน ผู้จัดงานยังเน้นบทบาทของศิลปะในการส่งเสริมความหลากหลาย และการเปิดกว้างทางวัฒนธรรม ท่ามกลางกระแสโลกที่มีแนวโน้มปิดกั้นมากขึ้น นอกจากนี้ สวีเดนยังได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ เนื่องจากเป็นประตูสู่ภูมิภาคซามี (Sápmi) ทำให้ศิลปะพื้นเมืองของชาวซามีกลายเป็นจุดสนใจใหม่ของภัณฑารักษ์ และนักสะสมระดับนานาชาติ

Monthly News from Nordic Disclaimer: ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโคเปนเฮเกน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ในด้านพฤติกรรมผู้บริโภค พบว่าตลาดศิลปะสวีเดนกำลังได้รับแรงสนับสนุนจากนักสะสมรุ่นใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มที่สร้างความมั่งคั่งจากอุตสาหกรรมเทคโนโลยี และดนตรี ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สวีเดนมีศักยภาพระดับโลก ส่งผลให้ฐานนักสะสมมีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในระดับกลางและระดับสูง แตกต่างจากหลายประเทศที่ตลาดศิลปะพึ่งพากลุ่มมหาเศรษฐีเพียงบางส่วน

แม้เศรษฐกิจสวีเดนจะได้รับผลกระทบจากภาวะชะลอตัวเช่นเดียวกับตลาดโลก แต่ตลาดศิลปะภายในประเทศยังคงมีเสถียรภาพสูง โดยแทบไม่มีการปิดตัวของแกลเลอรี ขณะที่ระบบสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น กฎ 1 percent rule ที่กำหนดให้งบประมาณก่อสร้างสาธารณะ 1% ต้องจัดสรรให้กับงานศิลปะ ยังช่วยหล่อเลี้ยงตลาดในระยะยาว แม้ปัจจุบันจะชะลอตัวตามภาคอสังหาริมทรัพย์ก็ตาม

บทวิเคราะห์ผลกระทบต่อไทย ข้อเสนอแนะ โอกาสและแนวทาง และความคิดเห็นของสศต. โคเปนเฮเกน:

ความสำเร็จของตลาดศิลปะสวีเดนไม่ได้เกิดจากการเติบโตแบบหือหวา แต่เกิดจากการสร้าง ecosystem ที่สมดุล มีฐานนักสะสมที่มั่นคง ความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ และการให้คุณค่ากับศิลปะในฐานะส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม มากกว่าสินทรัพย์เพื่อการเก็งกำไรเพียงอย่างเดียว ซึ่งทำให้สวีเดนกลายเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจของตลาดศิลปะกลุ่มประเทศนอร์ดิกในยุคปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มประเทศนอร์ดิกยังคงเป็นตลาดที่มีศักยภาพสำหรับการส่งออกงานศิลปะและสินค้าเชิงวัฒนธรรมจากประเทศไทย โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภคที่กำลังซื้อสูง ให้ความสำคัญกับคุณค่าทางวัฒนธรรม ความยั่งยืน และเรื่องราวเบื้องหลังของผลงาน มากกว่าการซื้อเพื่อเก็งกำไรเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับจุดแข็งของไทยที่มีทุนทางวัฒนธรรมและงานศิลปะที่สะท้อนอัตลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งงานหัตถศิลป์ ศิลปะร่วมสมัย งาน textile art งานดีไซน์ รวมถึงงานที่เชื่อมโยงกับ soft power ไทย เช่น อาหาร มวยไทย วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น

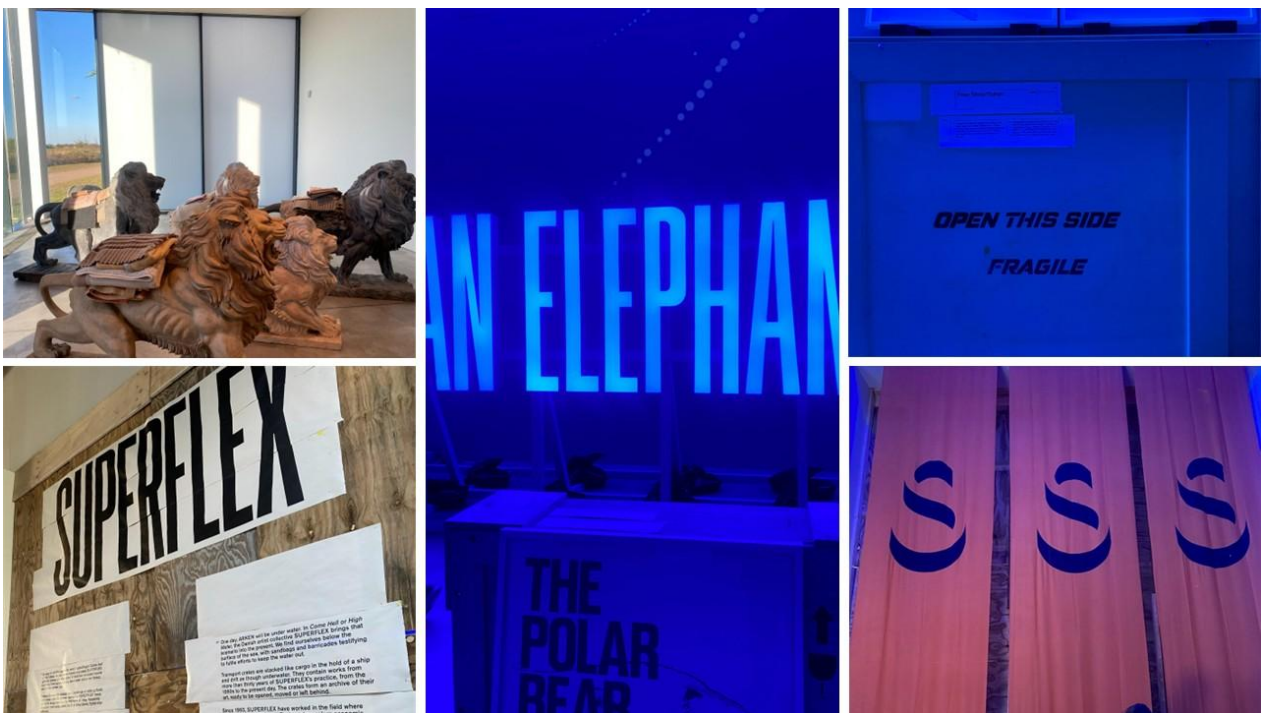
นอกจากนี้ การที่ตลาดศิลปะนอร์ดิกเปิดกว้างต่อศิลปินและแกลเลอรีนานาชาติมากขึ้น ถือเป็นโอกาสสำคัญสำหรับไทยในการสร้างการรับรู้ในตลาดกลุ่มประเทศนอร์ดิก โดยเฉพาะผ่านการเข้าร่วมงานแสดงศิลปะ งาน design fair หรือกิจกรรม cultural exchange ในเมืองสำคัญ เช่น กรุงสตอกโฮล์ม กรุงโคเปนเฮเกน และกรุงเฮลซิงกิ ซึ่งผู้บริโภคในภูมิภาคนี้มีความสนใจศิลปะที่สะท้อนประเด็นสังคม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และ sustainability ทั้งนี้ ไทยอาจสามารถต่อยอดแนวคิด BCG Economy และ soft power มาสร้าง narrative ให้กับงานศิลปะไทย เพื่อเพิ่มมูลค่าและความแตกต่างจากคู่แข่งในตลาดเอเชีย

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายในเรื่องการสร้างเครือข่ายระยะยาว และการเข้าถึงกลุ่มนักสะสม เนื่องจากตลาดนอร์ดิกมีลักษณะ community-based ecosystem ที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ ความน่าเชื่อถือ และการมีตัวตนในวงการอย่างต่อเนื่อง มากกว่าการทำตลาดระยะสั้น ดังนั้น การสร้างความ

Monthly News from Nordic Disclaimer: ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโคเปนเฮเกน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ร่วมมือกับแกลเลอรีท้องถิ่น ภัณฑารักษ์ นักออกแบบ หรือสถาบันศิลปะในนอร์ดิก จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างโอกาสทางการค้าและการยอมรับในระยะยาว รวมถึงอาจสามารถเน้นการสื่อสารภาพลักษณ์ของไทยในมิติ creative and contemporary Thailand ได้ มากกว่าการนำเสนอเพียงศิลปะแบบดั้งเดิม

ในภาพรวม ตลาดศิลปะสวีเดนและนอร์ดิกเป็นตลาดเฉพาะกลุ่ม (niche market) ที่มีศักยภาพสูงสำหรับสินค้าและงานศิลปะไทยระดับพรีเมียม แม้ขนาดตลาดอาจไม่ใหญ่นักหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในยุโรป แต่มีจุดเด่นด้านเสถียรภาพ กำลังซื้อ และ openness ต่อศิลปะจากต่างวัฒนธรรม หากไทยสามารถใช้กลยุทธ์เชิงวัฒนธรรมควบคู่กับการสร้างเครือข่ายในวงการศิลปะอย่างต่อเนื่อง อาจช่วยเพิ่มโอกาสในการผลักดันศิลปินไทย และ creative industry ไทยเข้าสู่ตลาดกลุ่มประเทศนอร์ดิกได้มากขึ้นในอนาคต

งานศิลปะคอลเล็กชั่น Come Hell or High Water จาก Superflexstudio เดนมาร์ก ณ พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัย Arken กรุงโคเปนเฮเกน

Monthly News from Nordic Disclaimer: ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโคเปนเฮเกน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด